

K.L.E.U.R

Nieuwsbrief 1 - sep 2026

Samen kleuren we de toekomst van de
kinderopvang

INTRO

Kinderopvang maakt elke dag het verschil voor kinderen, gezinnen én de samenleving. En werken in deze sector is zo een prachtige job. Want sterke medewerkers zorgen voor kwaliteitsvolle kinderopvang. Maar toch is het niet makkelijk om voldoende medewerkers aan te trekken, te ondersteunen en te behouden.

Precies daarom startten we met KLEUR!: een grensoverschrijdend project waarin partners uit Vlaanderen en Nederland samen op zoek gaan naar duurzame oplossingen voor de arbeidsmarktkrapte in de kinderopvang.

Leestip: Kinderbegeleider de belangrijkste job ter wereld (Kindertijd 1)

WAT

KLEUR! staat voor:

Kinderopvang, Leiderschap, Educatie, Uitstroombeperking en Rekrutering.

De komende drie jaar werken praktijkpartners, onderzoekers en ondersteuningsorganisaties samen rond belangrijke thema's:

- Sterk leiderschap
- Slimme HR-strategieën en betere instroom van medewerkers
- Behoud van medewerkers door hen stevig te ondersteunen en duurzame loopbanen

Daarbij leren Vlaanderen en Nederland van elkaar en bouwen we samen aan oplossingen die écht werken in de praktijk.

WAAROM

Wat zeggen de partners zelf?

Een wederzijdse inspiratie en bevruchting van verschillende perspectieven, waardoor onze werking verder gefundeerd wordt in een wetenschappelijke achtergrond en de zoektocht naar goede modellen kan geïnspireerd worden door meerdere perspectieven (van kleine organisatoren en externe ondersteuners).

Met dit project dromen wij ervan een sterke interne leerlijn voor leiderschap te ontwikkelen, waarmee we medewerkers ondersteunen in hun groei en doorgroeimogelijkheden binnen de organisatie.

Impact maken door de partners van KLEUR praktische handvatten te geven o.a. in inzichten, tools en een leiderschapsprogramma om aan de slag te gaan met de belangrijke HR-thema's van KLEUR. Hierdoor hopen we dan een maatschappelijke bijdrage te kunnen leveren binnen de grensregio Vlaanderen - Zuid-Nederland.

Een inclusieve werkgever te zijn waar iedereen graag wil (blijven) werken en waar de kwaliteit uitstekend is!

Met K.L.E.U.R! dromen we van een kinderopvangsector die duurzaam, aantrekkelijk en toekomstgericht is, met sterke professionals. Een sector waar medewerkers graag komen én graag blijven met leidinggevenden die stevig staan in leiderschap en HR-expertise.

Vlaanderen en Nederland die van en met elkaar leren.

Kinderopvanglocaties die sterker staan in een uitdagende arbeidsmarkt.

Grensoverstijgend samen personeelstekort aanpakken.

Kinderopvang
Leiderschap
Educatie
Uitstroombeleid
Rekruterings!

Behoeften in kaart
Inspirerende praktijken delen en verzamelen
Ontwikkelen tools, handleidingen en opleiding

WAAR ZIJN WE MOMENTEEL MEE BEZIG

We zitten volop in de onderzoeksfase. We verzamelen bestaande kennis, goede praktijken en ervaringen uit het werkveld. Want de beste oplossingen ontstaan niet achter een bureau, maar samen met mensen uit de praktijk.

Deel jij ook jouw ervaringen?

Werk jij in de kinderopvang? Of een sector die ook kampt met personeelstekort? Dan zijn we benieuwd naar jouw ervaringen. Dit helpt ons om een goed zicht te krijgen op wat er echt leeft en speelt.

Heb je:

- een inspirerende aanpak rond leiderschap?
- een succesvolle rekruteringsactie?
- een manier gevonden om medewerkers langer aan boord te houden?

Deel het met ons! Zo helpen we elkaar vooruit en bouwen we samen aan oplossingen die breed inzetbaar zijn in Vlaanderen én Nederland.

- Ben je werkzaam in de kinderopvang, en werk je als leidinggevende, verantwoordelijke, directie, beleids- of HR-verantwoordelijke volg [deze link](#)

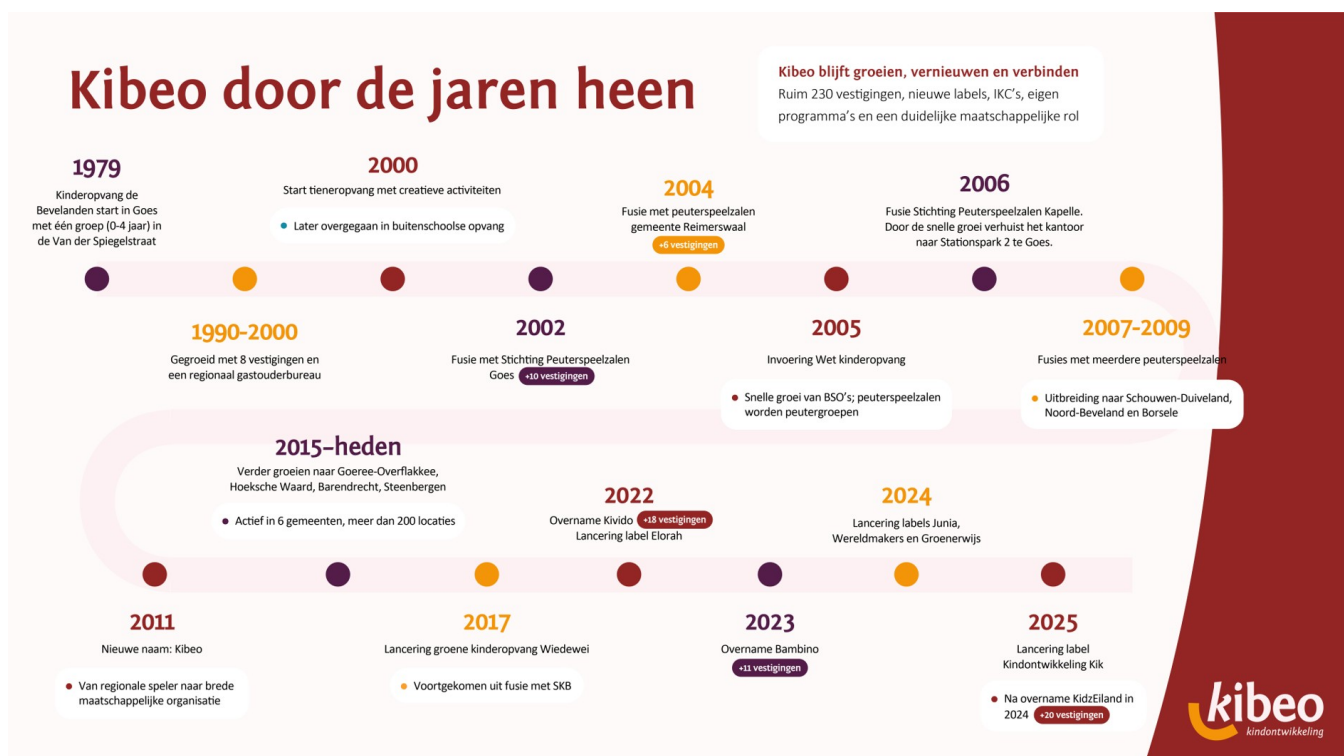
- Ben je werkzaam in een andere sector, dan volg je [deze link](#).

KLEUR!-PARTNER IN DE KIJKER: Kibeo Kindontwikkeling

Tijdens de KLEUR!-meeting in juni bezocht het hele KLEUR!-team Kibeo Kindontwikkeling. Het ideale moment om hen in de kijker te zetten.

Met 230 vestigingen in Nederland is Kibeo Kindontwikkeling een gevestigde naam in de kinderopvang en de achtste grootste kinderopvangorganisatie van Nederland. De laatste 10 jaar kende zij een heel sterke groei (2016: 120 vestigingen en 650 medewerkers – 2026: 230 vestigingen en bijna 2000 medewerkers). Deze groei vraagt natuurlijk een sterk personeelsbeleid. Hun kracht? Investeren in mensen. Via eigen opleidingstrajecten, begeleiding op de werkvloer en aandacht voor talentontwikkeling zoekt Kibeo Kindontwikkeling voortdurend naar manieren om medewerkers te laten groeien. Die expertise nemen ze mee naar KLEUR!. Vooral rond het opleiden van nieuwe medewerkers, het begeleiden van zij-instromers en het uitbouwen van duurzame loopbanen hebben zij heel wat ervaring te delen. Kibeo Kindontwikkeling werkt ook nauw samen met opleidingspartners om toekomstige pedagogisch professionals tijdens hun opleiding sterk te verbinden met de praktijk. Dat sluit perfect aan bij de ambities van KLEUR! om instroom én behoud van medewerkers te versterken.

Kijktip: Groei Kibeo op Omroep Zeeland

Waar is Kibeo trots op?

- Sterke basisstructuur voor opleiding en verder trainen van medewerkers.
- Inwerkingsproces met middelen als Appical
- Hun 'Suffe Tutten' groep om medewerkers ook buiten het werk te verbinden en inspiratiedagen/ evenementen
- Samenwerking met externe organisaties

BOEIENDE LITERATUUR

Vanuit de deskresearch ontdekten we heel wat interessant onderzoek en artikels. We lijsten alvast enkele boeiende documenten voor je op.

De rode draad is duidelijk: De arbeidsmarkttuitdagingen in de kinderopvang zijn structureel en complex. Daarom maakt niet één maatregel het verschil. Maar dienen organisaties in te zetten op een combinatie van slim rekruteren, sterk leiderschap, leer- en groeikansen en aandacht voor medewerkers. Wat perfect in de lijn ligt van het KLEUR!-project.

Uit Nederland:

In het rapport Oorzaken van en oplossingen voor de krapte op de arbeidsmarkt in de kinderopvang onderzocht Kinderopvang werkt! via 20 praktijkcases waarom organisaties moeilijk medewerkers aantrekken en behouden. De studie toont dat de arbeidskrapte het gevolg is van een combinatie van factoren: een beperkte instroom van nieuwe medewerkers, een negatief imago van de sector na eerdere besparingen, aangescherpte kwalificatie-eisen en de uitstroom van medewerkers naar sectoren met gunstigere arbeidsvoorwaarden en meer doorgroeimogelijkheden. Organisaties die succesvol omgaan met deze uitdagingen kiezen niet voor één enkele maatregel, maar voor een integrale aanpak: investeren in sterk werkgeverschap, ontwikkelkansen, zij-instroom, samenwerking met opleidingsinstellingen, aantrekkelijke loopbaanpaden en een sterke profilering van de organisatie. Een boodschap die vandaag nog steeds bijzonder actueel klinkt en nauw aansluit bij de ambities van KLEUR!.

De meest recente arbeidsmarktpeiling van Kinderopvang werkt! laat zien dat de personeelstekorten in de kinderopvang hardnekkig blijven. Zowel de buitenschoolse opvang (36%) als de kinderopvang (24%) kampen met tekorten. Organisaties geven aan dat het gebrek aan geschikte kandidaten en ziekteverzuim de belangrijkste oorzaken zijn. Tegelijk investeren veel werkgevers actief in het behoud van medewerkers door te focussen op een positieve werksfeer, waardering en persoonlijke aandacht. Opvallend is ook dat zij-instroom steeds belangrijker wordt: 14% van de nieuwe medewerkers kwam vanuit een andere sector, vooral uit zorg en onderwijs. De resultaten bevestigen dat het aanpakken van de arbeidsmarktkrapte vraagt om een combinatie van instroom, behoud, ontwikkeling en begeleiding van medewerkers, precies de thema's waar KLEUR! de komende jaren samen met de sector op inzet.

De nieuwste tendrapportage van AZW schetst een gemengd beeld van de kinderopvangsector. Enerzijds groeit het aantal medewerkers nog steeds: in 2025 stroomden meer medewerkers in dan uit, wat resulteerde in een netto groei van 6.000 medewerkers. Anderzijds blijft de arbeidsmarkt structureel onder druk staan. De werkdruk behoort tot de hoogste van alle branches, het ziekteverzuim blijft hoog en de vraag naar personeel groeit sneller dan het aanbod. Hoewel veel medewerkers veel voldoening halen uit hun werk en 75% tevreden is met de job, verwacht AZW dat het personeelstekort de komende tien jaar verder zal toenemen, van 6.900 medewerkers in 2025 tot bijna 35.000 in 2035. Het rapport benadrukt daarom het belang van duurzame inzetbaarheid, sterk leiderschap, ontwikkelkansen en innovatieve manieren om medewerkers aan te trekken én te behouden.

Uit Vlaanderen

Een recent onderzoek van UGent en KU Leuven toont aan dat personeelsverloop in zorg en welzijn geen gevolg is van één enkele oorzaak, maar van een samenspel van werkdruk, leiderschap, teamdynamiek, ontwikkelkansen, erkenning en werk-privébalans. Voor de kinderopvang blijkt de personeelsdynamiek zelfs hoger dan in andere zorg- en welzijnssectoren. Tegelijk laten de case studies zien dat organisaties met een lage uitstroom sterk inzetten op warm leiderschap, een goed onthaal- en opvolgingsbeleid, inspraak, professionele ontwikkeling, loopbaanmogelijkheden en een cultuur van vertrouwen. De onderzoekers besluiten dat duurzame retentie vooral vraagt om een geïntegreerde aanpak waarin medewerkers zich gewaardeerd, ondersteund en betrokken voelen.

De TALIS Starting Strong 2024-studie van de OESO toont dat medewerkers in de Vlaamse kinderopvang en het kleuteronderwijs zeer tevreden zijn over hun job en sterk betrokken blijven bij hun werk. Tegelijk wijst het onderzoek op belangrijke uitdagingen. Medewerkers werken in een steeds diversere context, maar geven aan nood te hebben aan meer ondersteuning rond omgaan met meertaligheid, inclusie en specifieke ondersteuningsnoden van kinderen. Daarnaast ervaren veel professionals werkdruk en stress, vooral door administratieve taken, personeelstekorten en de combinatie van verschillende opdrachten. Opvallend is dat professionele ontwikkeling, samenwerking met collega's en een sterke werkomgeving belangrijke hefboomen blijken om medewerkers te ondersteunen en te behouden. De resultaten bevestigen daarmee het belang van de thema's waarop KLEUR! focust: leiderschap, professionele ontwikkeling, instroom en retentie.

Uit Europa

- Twee recente rapporten (1 en 2) van de Europese Commissie plaatsen leiderschap centraal als hefboom voor kwaliteit, innovatie en personeelsbehoud in de kinderopvang. Het eerste rapport beschrijft hoe sterk leiderschap bijdraagt aan kwaliteitsvolle opvang, professionele ontwikkeling, samenwerking met ouders en een positieve werkcultuur. Het tweede rapport gaat dieper in op de competenties die leidinggevendenden vandaag nodig hebben, zoals pedagogisch leiderschap, teamontwikkeling, inclusie, strategisch denken en samenwerking met de lokale gemeenschap. Beide publicaties benadrukken dat leiderschap veel meer is dan administratie alleen: effectieve leiders creëren een omgeving waarin medewerkers kunnen groeien, zich gewaardeerd voelen en duurzaam verbonden blijven met de sector. Die inzichten sluiten nauw aan bij de ambities van KLEUR! om te investeren in leiderschap als sleutel voor een sterke en toekomstgerichte kinderopvangsector

BOEIEND ONDERZOEK

Vanuit KLEUR! zijn we niet de enigen die onderzoek doen naar personeelsbeleid in de kinderopvang. Lisa Grielens werkt momenteel aan de Universiteit Antwerpen aan haar proefschrift over retentie en behoud van kinderbegeleiders / pedagogisch professionals. Voor haar onderzoek is ze op zoek naar ex-kinderbegeleiders. Ben je werkzaam in Vlaanderen en wil je haar helpen in haar zoektocht naar ex-begeleiders, hier vind je alle informatie.

WAAROM STOPTE JIJ IN DE KINDEROPVANG?

Ben jij gestopt als kinderbegeleider?
Deel met ons jouw verhaal en hoe je deze keuze hebt gemaakt.

Waarom dit onderzoek

- We willen begrijpen hoe en waarom kinderbegeleiders voor kinderen van 0 tot 3 jaar hun keuze maken om te stoppen.
- Met jouw verhaal help je ons om beter inzicht te krijgen in de uitval en zo ook de sector te versterken.

Wij zijn op zoek naar

- Kinderbegeleiders die gestopt zijn in de sector (max. 2 jaar geleden)
- Kinderbegeleiders in groeps- of gezinsopvang (0 tot 3 jaar)

Praktisch

- Interview van 1 uur
- Locatie naar keuze
- Vergoeding t.w.v. 20 euro
- Volledig vertrouwelijk

Denk je dat een (ex)-collega hier graag aan zou willen deelnemen, stuur gerust deze flyer en contactgegevens door.

Interesse of vragen?

- Neem contact op via Lisa.grielens@uantwerpen.be
- **Scan de QR CODE**

Universiteit AntwerpenUNIVERSITEIT GENT

Heb je vragen, ideeën of suggesties?

Mail ons: Hester.
Hulpia@arteveldehs.be
Of spreek 1 van de KLEUR!-
partners aan

Interreg
Vlaanderen-Nederland

Gefinancierd door
de Europese Unie

 artevelde
hogeschool

